

Info Press: *Vocile fără vot*: Salvați Copiii România trimite candidaților la prezidențiale 10 întrebări pentru cele mai grave probleme cu care se confruntă copiii români

Ionuț, 12 ani, locuiește într-o comunitate rurală unde cea mai apropiată școală gimnazială este la 6 kilometri depărtare. În fiecare dimineață, parcurge pe jos drumul lung, indiferent de vreme, pentru a ajunge la ore. Uneori lipsește de la cursuri, deoarece familia lui nu are bani pentru transport sau pentru rechizitele necesare. În cazul lui, riscul abandonului școlar este iminent. Ce plan concret au candidații la prezidențiale pentru a combate abandonul școlar? Cum vor acționa pentru a rezolva problema transportului copiilor spre școală, deficitar în mii de comunități rurale și în ceea ce privește deplasarea între două județe?

București, 16 aprilie 2025: Sărăcia oprește accesul egal la sănătate și educație pentru unu din trei copii români, abandonul școlar a devenit o problemă cronică și violența din școli lasă urme asupra sănătății emoționale a copiilor, fie ei victime, agresori sau martori tăcuți. Organizația Salvați Copiii România dă voce vocilor fără vot și prezintă candidaților la prezidențiale, într-o scrisoare deschisă, zece dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă copiii din România, situația probabilă în care ne vom regăsi, în lipsa unor măsuri concrete pentru respectarea drepturilor copiilor din România, împreună cu zece întrebări esențiale referitoare la situația copiilor, pe care candidații să le soluționeze.

PROBLEMELE GRAVE ALE COPIILOR DIN ROMÂNIA

Cele zece dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă copiii din România, și care au fost transmise candidaților la alegerile prezidențiale, probleme documentate de organizația Salvați Copiii, alte organizații sau instituții competente, sunt următoarele:

1. Sărăcie și excluziune socială

1 copil român din 3 trăiește, în România, în risc de sărăcie severă sau excluziune socială, adică peste 1 milion de copii afectați. Aceste date arată că, în Uniunea Europeană, copiii români, mai ales copiii din mediul rural, sunt cei mai afectați, fiind condamnați să perpetueze un cerc vicios al lipsurilor, abandonului școlar și discriminării. Trăind în aceleași condiții, mii de copii refugiați care au ajuns în România se confruntă, la rândul lor, cu aceleași lipsuri și dificultăți, fără acces la resurse sau servicii de bază.

2. Sănătatea și mortalitatea infantilă

Inechitățile încep încă de la naștere – România continuă să aibă una dintre cele mai ridicate rate ale mortalității infantile din Europa, cu 5,6 decese la mia de nou-născuți (în creștere în 2023, față de anii anteriori), nivel comparabil cu media UE de acum două decenii. Accesul deficitar la servicii medicale contribuie la această situație: de pildă, 25% dintre gravidele vulnerabile din România nu au asigurare de sănătate, ceea ce le limitează drastic posibilitatea de a primi îngrijirile necesare pentru ele și copiii lor. Consecința dureroasă este că prea mulți copii nu apucă să-și serbeze prima aniversare din cauze prevenibile.

3. Maternitatea timpurie

România se confruntă cu un fenomen grav al sarcinilor la vârste fragede. Mii de adolescente devin mame în fiecare an, cu impact devastator asupra educației și sănătății lor. Într-un deceniu (2014-2023), 7.371 de nașteri la fete sub 15 ani (648 în 2023) și alte 165.349 de adolescente de 15–19

ani (14.714 în 2023).¹ De altfel, *45% dintre nașterile din UE la mame sub 15 ani au loc în țara noastră* – un record rușinos, cauzat de sărăcie, de lipsa serviciilor sociale și a educației pentru sănătate.² Aceste tinere, copile devenite mame, în mare parte abandonează școala și se confruntă cu riscuri medicale și sociale enorme.

4. **Educație precară și abandon școlar**

Sistemul educațional se află într-o criză profundă, reflectată de rata ridicată a părăsirii timpurii a școlii, de rezultatele slabe la evaluările internaționale și de inechitatea sistemică. Aproximativ *16,6% dintre tinerii români de 18–24 de ani au abandonat școala după cel mult 8 clase* – cea mai mare rată din ultimii șase ani. Discrepanțele sunt șocante între mediul urban și rural: în marile orașe abandonul timpuriu este în jur de 3%, pe când în mediul rural atinge 27,5%. Chiar și cei ce rămân în școală nu primesc întotdeauna o educație de calitate. Aproape jumătate dintre elevii români au competențe foarte scăzute la citire, matematică și științe, fiind considerați analfabeți funcționali. Nu întâmplător, poate, mai mult de jumătate dintre copiii acestei țări, doresc să emigreze, convingerea lor fiind că sistemul de educație românesc nu îi poate pregăti pentru viitor.

5. **Violență, abuz și neglijare**

Prea mulți copii trăiesc drama violenței în propriile case sau comunități. Statisticile oficiale sunt cutremurătoare: în 2024, până la 30 septembrie, autoritățile au înregistrat, la nivel național, 15.503 cazuri de exploatare sau abuz fizic, emoțional și sexual asupra copiilor. Vorbim aici doar de vârful aisbergului, cazurile ajunse în atenția sistemului de protecție, în timp ce nenumărați copii suferă în tăcere abuzuri neidentificate sau neraportate. Violența domestică, violența sexuală, exploatarea prin muncă sau cerșetorie și neglijarea parentală lasă traume adânci asupra copiilor, încălcându-le drepturile fundamentale la protecție și dezvoltare armonioasă.

6. **Bullying și violența în școli**

Bullyingul afectează 82% dintre elevi. Școala ar trebui să fie un mediu sigur și prietenos, dar pentru mulți copii ea devine sursă de teamă. Studiile arată că *aproape jumătate dintre elevii români (circa 49%)* au fost victime ale bullying-ului – agresiuni fizice sau psihologice repetate din partea altor copii. Unu din zece elevi declară că a fost agresat frecvent. Hărțuirea și umilința suferite au consecințe grave pe termen lung, de la anxietate și depresie până la rezultate școlare slabe și chiar abandon. Fenomenul bullying-ului, cu forma lui extinsă insidios în mediul online – cyberbullyingul - semnalează și o criză de soluții împotriva violenței în comunitățile școlare, necesitând intervenții urgente pentru cultivarea respectului și a empatiei.

7. **Sănătate mintală și lipsa consilierii psihologice**

Crizele succesive (pandemia COVID-19, climatul economic și social instabil, războiul din proximitate) au afectat profund bunăstarea emoțională a copiilor. Tot mai mulți copii și adolescenți se confruntă cu anxietate, depresie, tulburări de comportament. Centrele de consiliere ale Organizației Salvați Copiii au preluat, în ultimii doi ani, peste *1.200 de copii și adolescenți* care dezvoltaseră diferite tulburări emoționale, în special anxietate (28,8% dintre cazuri) și depresie. Au fost înregistrate inclusiv cazuri extreme, opt copii ajungând la tentative de suicid (trei preadolescenți de 11–14 ani și cinci adolescenți) din cauza depresiei și anxietății netratate. Cu toate acestea, în școli și comunități se resimte acut lipsa consilierilor școlari și a serviciilor de sănătate mintală. Stigma asociată acestor probleme agravează situația, lăsând familiile să se descurce singure cu drama sufletească a celor mici.

¹ INS, <http://statistici.insse.ro/tempoins/>

² Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat>

8. Consumul de substanțe (alcool, tutun, droguri).

Vârsta de consum de droguri ilegale a scăzut sub vârsta de 10 ani, iar analizele autorităților arată că media de vârstă este de 13 ani. De asemenea, studii recente relevă că 75–80% dintre adolescenții de 16 ani din România au consumat alcool cel puțin o dată, aproximativ 10–12% dintre cei de 15–16 ani au încercat cannabis, iar 14% dintre copii recunosc că participă direct la jocuri de noroc pe bani. De asemenea, noile droguri psihoactive („etnobotanice”) câștigă din nou teren în rândul copiilor și tinerilor. Expunerea timpurie la tutun, alcool sau droguri poate declanșa dependențe și probleme grave de sănătate, afectând dezvoltarea creierului adolescentin. În absența unor programe eficiente de prevenție și consiliere antidrog adaptate vârstei, mulți tineri cad pradă acestor tentații, adesea pe fondul lipsei de informații corecte și al influenței entourageului.

9. Riscurile din mediul online.

Generația actuală de copii trăiește într-o lume digitală, cu oportunități, dar și pericole fără precedent. Vârsta la care cei mici încep să folosească Internetul a scăzut dramatic – copiii intră pe rețelele sociale chiar și de la 5 ani – iar aproape jumătate dintre copiii din România (48,3%) petrec peste 6 ore pe zi în mediul online. Această supra-expunere online vine la pachet cu amenințări precum cyberbullying-ul, contactul cu persoane rău intenționate, accesul la pornografie sau la conținut violent și fake news. Experții avertizează că mulți copii nu sunt pregătiți emoțional pentru bombardamentul digital: se simt copleșiți, invidioși pe „viețile perfecte” văzute online, respinși sau inadecvați. Consecințele includ însingurare, anxietate, tulburări de somn, scăderea stimei de sine și alte probleme ce pot necesita intervenție psihologică.

10. Copiii cu părinții plecați la muncă în străinătate

Un fenomen social dureros în România este cel al copiilor „crescuți de la distanță”, cu unul sau ambii părinți plecați la muncă peste hotare. Conform datelor oficiale, aprox. 500.000 de copii aveau în 2023 unul sau ambii părinți plecați în străinătate, mulți dintre ei rămânând în grija rudelor sau chiar singuri. Acești copii se confruntă cu traume emoționale profunde – suferă de anxietate, depresie, sentiment de abandon – și au adesea probleme de adaptare socială și școlară. Lipsiți de sprijinul și afecțiunea zilnică a mamelor și taților, devin vulnerabili la abuz, la rezultate școlare slabe sau abandon și la tulburări comportamentale. Fenomenul copiilor separați de părinți din cauza migrației este o rană deschisă, adesea invizibilă public, care necesită de urgență atenție și măsuri de suport.

Problemele de mai sus nu acoperă exhaustiv toate provocările. Am putea vorbi și despre copiii cu dizabilități integrați insuficient din punct de vedere social și educațional, despre lipsa educației pentru sănătate într-o epocă în care copiii conectați online primesc informații periculoase pentru siguranța și sănătatea lor, despre copiii care au fugit din calea războaielor sau despre lipsa locuințelor decente pentru multe familii cu copii, despre accesul precar la grădiniță și educație timpurie, despre lipsa de oportunități culturale și sportive, și altele. Aceste realități cer acțiune fermă. Orice candidat la Președinție care pretinde că reprezintă viitorul țării trebuie să demonstreze că are soluții și voință politică pentru a schimba în bine viața copiilor noștri.

Anul 2025 a fost declarat prin lege, la propunerea organizației Salvați Copiii, drept Anul Național al Copilului, semn că societatea, Guvernul și Parlamentul României au recunoscut importanța prioritizării copiilor, după mai mult de trei decenii de stagnare ori evoluție lentă în acest domeniu. În acest context, pentru că este interesată de viziunea fiecărui candidat la funcția de președinte, **Organizația Salvați Copiii România a trimis o scrisoare fiecărui candidat, cu invitația a de a răspunde la 10 întrebări importante (atașate acestui document), astfel încât să reiasă soluțiile posibile pentru situațiile grave în care sunt deseori prinși copiii din România. Răspunsurile vor fi făcute publice după data de 28 aprilie pe site-ul www.salvaticopiii.ro.**

Persoana de contact: George Roman, Director Advocacy, george.roman@salvaticopiii.ro; +40722605904.

Despre [Salvați Copiii](#)

De 35 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară în prezent programe în 108 țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 4.150.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.